

KOLOZSVÁRI SZÍNHÁZI KÖZLÖNY.

Kolozsvártt, mart. 11. 1860.

NAPILAP.

98-ik szám.

Előfizetési ár:
(Február 16-tól, a szünet végéig.)
Helyben házhoz hordva 1 frt. 20 kr.
Vidékre postán küldve 1 „ 50 „ osztr. ért.

Mindennemű hirdetések elfogadhatnak: kétszer
hasábozott sorért 5 ujkr., ismétléseknél 3
ujkr.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 ujkr.

Régi dal.

Elbujdosott az én szerelmesem,
A mostohák kiüldözék;
Nagy a világ; ki tudja: hol lehet;
Hol hullat ő keserves könyeket
Kitől szállott szívemre égi bék
Elbujdosott az én szerelmesem!

Az ősi ház bitor kezekben áll
Hol lelünk összeolvadt;
Kihajtanak ha őt ott kérdezem
Vasláncz van ott, nincs rózsaláncz nekem
Minden, de minden gúnynya változott
Az ősi ház bitor kezekben áll!

Az égre nézek s könyem felszökik
S átok s imában rezgnek ajkaim. . . .
Ha visszatér az én szerelmesem?!
Ha fájdalmim még elbeszélhetem?!
Ha lesznek vele szent ábrándjaim?!
Az égre nézek s könyem felszökik!

Medgyes Lajos.

Hauser Miska az O'tahaiti szigetén.

Nehezen gyűjthetett valaha hangversenyadó
oly csodálatos közönséget maga körül, mint Hauser
Miska, october 6-án 1855-ben, Tahiti
nevezetti ausztráliai szigeten. A helyiség, mely ha-
marjában concert-teremmé rögtönzöttetett, az előtt
a bennszülötteknek szolgált bálvány-templomul, a
melyben nem rég emberek áldoztak fel a haragos
dörgő-isten kiengesztelése végett. Később a ki-
rálynő parancsára elégették a hamis isteneket;
még később a francia haditörvényszékek ítélék
itt halálra a fellázadt indusokat, hol most, s tán
épp azon helyen egy fekete frakkos hegedű vir-
tuoz, mint a kor hírnöke igyekszik a természet
legeredetibb gyermekeit, a korszerű műveltségről
néhány fogalomra oktatni. — Jobbra, melegég-
hajlati csodanövényektől környezve ült a francia
kormányzó és neje, számos katona tiszttel csil-
lámló egyenruhában. Balra tarka gyapott kelmé-
vel beagatva volt hely készítve szalmagyékényen
Pomáre-nak, s a terem többi részét a bennszü-
ltek legfurcsább alakjai foglalák el, kik rom-
latlan eredetiségökben, még csak a csalogány
dalait ismerék. — Hauser kilépett meghajtá magát
a meztelen lábú auditorium előtt, s megkezdé a
hangversenyt. Egy Andante-Pastorale-t játsza,
hanem a sárga szigetlakóknak egy szakteljes nagy
dob-pörgéssel kísért trombita harsogás jobban
tetszett volna, mint ily művészi hegedűjáték, mert
mindnyája a legiszonyubb egykedvűséget mutata,

s néhány európai kezén kívül, a legkisebb ujjacska sem mozdult tapsra; ily jutalmatlanul Hauser a földkerekségen egy közönség előtt sem hegedült. Most megjelenik Pomare királyné, kis gyermeket vezetve kezén, követve az udvari hölgyek egész seregétől, kik meztelen lábbal, mint urnőjük, fantasztikus öltönyökben, tollakkal s előkellő modorral tipegtek a terembe, s kíváncsi csodálkozással várak a bekövetkezendő eseményeket. Most O'tahaite első zene celebritása, Mr. Camieux, a francia katonai zenekar vezetője, egy széles vállú óriás, bor-virágos orral lép ki, s a fuvolán játszik egy darabot. Ezen művész, kinek a legtöbb hang meztagsadja a szolgálatot, azon eredeti modorral bírt, hogy kiléptekor a kormányzónak alázatosan kezét csókolt. E hódolat, mely ámbár a meztelen lábú Pomarenak és kén-sárga udvari hölgyeinek mellőzése vala, mégis megbocsáthatóbb volt, mint fuvola-játéka, mert ez mind borzasztóbb lett, s daczára Hauser igen érthető jeladásainak, hogy hallgatna már valahára, tovább fuvolázott kidagadt pofával és izzadságtól csepegő arczal.

Hauser nagy megütdésére látá már a királynét helyéből félkelni. Oda valának minden mosolygó reményei, hogy a meztelen lábú uralkodónét játékaival elbájolandja; eltűntek dicsőségrőli és halhatatlanságrőli ábrándjai. O szerencsétlen fuvola-játék! Pomare elhagyá a termet, kiűzette az átkozott fuvolástól.

Miután fellázadt lelkülete lecsilapult s a kegyetlen francia fuvolázni megszűnt, Hauser ismét a közönség elébe lépett. Minden erejét összeszedte, játszott sentimentalis szerelmi dalokat s Paganini féle boszorkány-variációkat, de mind hiába; semmi jele a tetszésnek, minden hidegen és részvétlen maradt, mint az előtt. Ekkor szorult helyzetében, előtte a kikerülhetetlen kudarc, vakmerő elhatározásra bírta magát. Segits vakmerőség! gondolja magában, leszaggottja haragosan hegedűjéről a közönség bámulatára a húrokat, s eljátszta a G húron egyedül a Carnevalt. Ez hatott. A meglepetés moraja futja át a tömeget s Hauser magát természet entusiastákkal látja körülveve, kik minden passage-nál, különösen a flageolet-hangoknál tetszésrivalgásokba törnek ki, a minőt egy mivel közönség nem tudna mutatni. Mindig csak a Carnevalt játszta, mindig újabb variációkat rögtönzött, s minél örültebben hangzóttak azok, annál fellelkesültebben rivalgtak meztelen-lábu bámulói, s nem hagyák előbb el a termet, míg karjai lankadtan le nem estek s ő többé képes nem volt a nyiretyűt hordozni. A Concert után Tahiti lakósága fellelkesült lázban volt; mindenki csak az idegen hegedűséről beszélt, a ki annyi tengeren keresztül ide hajózott s egy darab fán oly szépen tud énekelni, mint akarmely esalogány.

A kormányzó házában Hauser a legvendég-szeretőbb fogadásra talált. Meg volt abban minden kéje a jóllétnek. Búszke hercegi szobákban lakott, melyek hűsítő márvánnyal voltak talozozva, magos ivalaku ablakkal, kristály tükrökkel, fejér függönyökkel, képekkel, szobrokkal, szökőkutakkal diszitve, egészen azon gyönyörű izlésben, mely a déli Franciaország csinját keleti fényüzéssel oly varázsilag egybeköti. Minden este zene volt, s a kormányzónó Hausert elragadtatón accompagnirozta Bethoven gyönyörű Sonate-iban, míg gyöngye forró-égi szelet ezer indiai virág illatot lehelt elő.

Tahitin a virágok és növények kimondhatatlan fokát érik el a tökélynek. A virágok bujábbak és illatosabbak. A rózsák különösen majd feltűlmulják illatban és szingazdagságban a keletieket. Vigadó madarak tükröznek a napfényben, kolibrik rajongják körül az Aloet; Acsák (Libellé, rovar) lengik körül varázs színompában a rózsákat, hanem musquitos-rajok is zugnak a levegőben, vampyrok, melyek hizelegve hűsítést fűnak, míg az alvók vérét kiszívják, s a virágok alatt lappangó kigyók is itt ütötték fel pusztító tanyájukat s nevezetesen a gondatlan Európai-aknak veszedelmes ellenségei lehetnek.

A mult század jeles francia színésznői.

III.

Clairon Lérts.

(Folytatás.)

A színészek elhatázzák, hogy nem fognak többé egy Dubois nevű színésztársukkal játszani. Volt Duboisnak egy leánya, ki hercegnőkben szerepelt: e szép leány vala s elment siránkozni Richelieu herceghez, ki a leányaért apjának pártfogója lön.

1765-ben „Calais ostroma“ a közönség kedvenc darabja volt, melyben Dubois Mauny szerepét játszá; a színészek betaníták e szerepre Bellecour-t a husvétii szünnapok alatt. Hanem Dubois leánya, ki Richelieutól megkapá a rendeletet, hogy tartoznak Duboisval játszani, erről őket csak az előadás előtti próbán értesíté.

Este megtudja Lekar a dolog állását, s vonakodik Duboisval játszani és elmegy. Birard, Molé, Dauberval, kiknek hasonlólag szerepök volt, eltűntek; Clairon ágyba fektűdt, rosszulletet színelvén. A közönség a színházban volt. Jelentést tesznek, hogy más darab fog adatni, hanem a közönség Calais ostromára jött, s azt, nem más darabot akar látni. Szóviták, kiabálások, lármasat. támad. Az igazgató kijelenti a lehetetlenség-

get a közönség kívánatának megfelelni, minthogy a színészek eltűntek. „Börtönbe a szemtelenekkel, kórházba Claironnal!” dörgé a parterre, a mely különösen Claironra volt felbőszülve, mint-hogy nem szerette hamis jellemét e színpadi királynénak.

Két órai lárma után lehull a függöny s pénzt minden ember visszakapja. A színészek, kik nem akarának játszani, más nap a Fort-l' Eveque-be csukattak. Clairon nem tűrhete el e szé-

gyént. Fogsága után visszavonulásról beszélt, azonban 40,000 frank jutalom egy évig még visszaadá békettetését.

Egy év múlva elhagyá a színpadot és Franciaországot, és Némethonban az anspachi herczeghez vonult vissza. 17 évig maradt itt, a midőn a herczegnél egy angolnő által lön helyettesítve, s 1787 vagy 88 tájt visszajött Párisba.

(Vége köv.)

T Á R C Z A

Bel és külföldi vegyes hírek.

□ Közöljük a Hauser ur által ma tartandó hangverseny programját. 1.) Andante Pastoral, szerzé és előadja Hauser M. 2.) Romance a „Hugenották”-ból, éneкли Pauli R. 3.) Ábránd szerzé és előadja H. M. 4.) A kalitka — dal, éneкли Fridrikné asszony. 5.) „Üdvözet hazámhoz” és a „Velencei carneval” szerzé és előadja H. M. 6.) Magyar népdalok, — éneкли Follinus ur. 7.) „Honvágy” Hausertől. 8.) „Madár a fán” szerzé és előadja Hauser M.

Ez érdekes program mellett fölöslegessé válik ajánlatunk.

□ Gyulai Ferencz Hegedüs „Roma leányát” választá jutalmául. E szép nyelvvel irt darab, mely szerzőjének a „Bibor és gyász” után a legsikerültebb műve, — kétségen kívül tetszésben fog részesülni nálunk is.

□ Közlebből említettük volt, hogy az ifju Dumas Sándor „Un père prodigue” (A tékozló apa) című drámája nyolczvanegyszer került már rövid idő alatt színre Párisban. Nem sokára e darab nálunk is színre kerül, Paulay választá rendezői-jutalom-játékául.

□ Párisban a „Medea” előadása alkalmával nem régiben egy harmincz éves özvegy olasz nő megőrült. Egy fiatal író, ki szerencsétlenségére éppen az említett nő mellett ült, segíteni akart hogy az örültet kivezessék a színházból; — de éppen midőn kezeit megakartá fogni, hogy valakit meg ne találjon ütni, olyan érzékenyen érintkezésbe hozta kezecskéit a fiatal ember arcával, hogy azt azonnal ellepte a vér! E jelenet akkora zajt idézett elő, hogy az előadást három óranegyedig félbe kellett hagyni.

□ Romában valaki egy ifju házaspár lakadalmán oly tréfás verset szavalt el, hogy a völegényt a nagy nevetés miatt azonnal megtitotta a gutta!

□ Velenczében egy roppant vagyonu de pupos, s lólábu öreg ur közlebből meghalálózván, vagyonát végrendeletileg csak azon esetben hagyja leányára, ha az egy szintén pupos, s ló-

lábu emberhez megy férjhez! De már ennek az embernek a pup s lóláb mellé csakugyan kár hogy egyuttal szarvai is nem nőttek, — bizony megérdemelte volna.

□ Nem régen Rossininél, Wagner Richárdról és az új zenéjéről folyt a vita. Rossini így szól: Wagner rendkívüli tehetség, de a hamis rendszer elrontotta. Zenéje teli van tudománnyal, és nincs semmi hiánya, kivéven a rithmust, formát, eszmét s melodiat.

Épen midőn e szavakat mondá, egy pompás tengeri halat hoztak az asztalra, kápri mártással; s mikor Carafára, a híres zeneszerzőre került volna a sor, ki Wagnerért lándzsát tört, Rossini csak a kápri mártást küldé barátjának hal nélkül, s Carafa e miatt panaszt emelvén, Rossini ezt felelte: Mit akarsz, kedves barátom. én csak izlésed szerint szolgáltam neked. Ez a Wagner zenéje! csupa mártás, s semmi hal!

Színházi krónika.

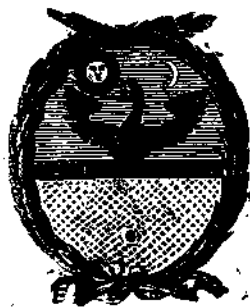
□ Pénteken, martius 9-én, 1860. A „Fősvény” Vigjáték 5 fv., írta Moliere, fordította Erdélyi János. Gyulaitól — Harpagon — sokkal sikerültebben is láttuk már e szerepet, midőn gondosabban kikerülte a tulzást mint ma. Hangja még folyvást rekedt, s úgy látszik a helyett, hogy tisztulna; még jobban jobban elreked. Paulai — Cleante — Follinusné — Elise — Sch. Minka — Frosine — jó sikerrel működtek — Albisi — La Fleche — Tar — Valere — annyiban kielégítőbben játszottak. Bokornál — Jakab mester — a mennyiben legalább nem tuloztak.

NYELVPOSTA.

Benezenzre? „Egy fehér rózsához” című költemény nem közölhető. „Mátyás igazsága” című balladát némi változtatásokkal adhatnók. Sok jó eszme van benne, de nincs elég helyesen rendezve. W-nek. Kívánsága nem teljesülhet most ez uttal; ha csak később nem.

Felelős a szerkesztésért és kiadó HAVI MIHÁLY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártn, ma, v a s á r n a p, martius 11-én, 1860.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHALY igazgatása alatti
dalszintársaság által

adatik :

Csizmadia

mint kísértet.

Népszínmű 3. szakaszban dalokkal. Irta Szigligeti József, zenéjét Doppler.

S z e m é l y z e t :

Alpári, földesur	Tar.	Mózes, zsidó	Bokor.
Karádi, orvos	Bartha.	Hajdu	Alajos.
Sass István, csizmadia mester	Gyulai.	Inas	*
Örzse, felesége	Alajosné.	1-ső }	* Szabó Mócsi.
Zsuzsi, leányuk	Sch. Minka.	2-ik } paraszt	Felix.
Miska, csizmadia-inas	Komáromi.	3-ik }	Gerecs.
Bálinti, Miska gyámja	Vadász.	1-ső }	Baranyiné.
Kallosi, molnár-mester	Simonyi.	2-ik }	Szabó Eszter.
Óreg bíró	Tóthfalusi.	3-ik } parasztnő	Pataki Róza.
Kis bíró	Szűcs.	4-ik }	Oser Julesa.

Parasztlegények és leányok. — Történik falun.

Helyek ára: Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altiszti jegy **21** kr.
Karzat **18** kr. osztr. ért.

Kezdeté **7** órakor, vége **9**-után.

Holnap adatik **LUCIA**. Opera 3. felv., melyben Jekelfalussy ur a pesti nemzeti színház volt első tenoristája, mint vendég e színpadon először lép föl.

A rom. kath. lyceum bettivel.